

get. I punkt 7, »Sammenfattende oversigt over konsekvenserne af lovforslaget«, står der:

»Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner: Konsekvenser/mindreudgifter: Ingen. Konsekvenser/merudgifter: Ingen.«

Kan ministeren heroppefra bekræfte over for Folketinget, at dette er i overensstemmelse med sandheden, og at det forslag, der er lagt frem, vil have de konsekvenser, og at det naturligvis også vil fremgå af finansloven?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om man slet ikke er bekymret over, hvad der vil ske med den gruppe langtidsledige fra den 1. marts 2002 og indtil regeringen barsler med den her store, forkromede reform, som vi nu har hørt om i flere omgange. Har man inderst inde omsorgstanker over for den gruppe, som nu står for at falde ud af dagpengesystemet? Og kunne man ikke løfte sløret lidt for, hvad det er for tanker, regeringen påtænker, at den gruppe skal omfattes af i de nye forslag, regeringen står for?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vi er i regeringen meget optaget af, at alle mennesker kommer i arbejde, at alle mennesker får mulighed for at forsørge sig selv, og det vil vi arbejde utrætteligt på. Jeg vil bare fastholde, at et system, hvor vi opretter en kasse, hver gang vi finder et problem, ikke duer, selv om jeg mener, at både hr. Ole M. Nielsen og hr. Anders Samuelsen argumenterede udmærket for denne ordning.

Vi vil prøve at sikre, at alle kommer i rigtige job, og det har mere end med tilskud at gøre. Det har noget med selve arbejdsformidlingen at gøre: Kan vi få flere aktører ind og løse opgaverne? Kan vi målrette folk i jobtræning til rigtige job, som vi kan se giver de bedste resultater? Det vil vi utrætteligt arbejde imod, og vi vil komme med et oplæg i løbet af et par måneder.

Til hr. Søren Søndergaard: Jeg skal sørge for, at svaret bliver oversendt til udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-
træger jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om ændring af lov om bestyrelse for Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering og om efteruddannelsesudvalg, lov om arbejdsmarkedsuddannelser, lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og lov om en arbejdsmarkedsfond. (Omlægning af den finansieringsmæssige styring af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse).

Af undervisningsministeren (Helge Sander, fg.).
(Fremsat 30/1 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Regeringens lovforslag indeholder en række sunde elementer, som sikrer en bedre anvendelse af de offentlige finansieringer af voksen- og efteruddannelsesindsatsen.

Venstre stemte i sin tid mod den nuværende AUF-lov, fordi vi i Venstre fandt, at loven blot var endnu et instrument til at pålægge virksomhederne nye afgifter, og samtidig bevirkede den, at vi fik en meget uoverskuelig rådgivningsstruktur på området.

Kl. 18.00

Nærværende forslag til ændring af loven fjerner truslen om de kollektive afgifter på virksomhederne, og samtidig lægger forslaget op til en forenkling og smidiggørelse af styringsstrukturen på voksen- efteruddannelsesområdet. Ved at fjerne truslen om nye kollektive afgifter er der lagt op til en mere brugervenlig funktion, for det er jo ulogisk, at man på den ene side ønsker at fremme efteruddannelsesindsatsen, men på den anden side truer de virksomheder, som vil øge

efteruddannelsesindsatsen, med, at hvis de gør det, straffer man dem med en ny afgift.

Det er også positivt, at AUF-bestyrelsen ikke længere skal diskutere, om man skal pålægge virksomhederne en ny skat eller en ny afgift, for det er jo sådan set Folketingets opgave at drøfte de her ting. Som det er folk bekendt, går Venstre ind for et skattestop, og derfor er fjernelsen af skatteskruen fuldt ud i forlængelse heraf.

Lovforslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med regeringens indsats for at samtænke hele den erhvervsrettede uddannelsesindsats. Det første skridt på denne vej er flytningen af AMU til Undervisningsministeriets regi, og vi følger op med en fase 2, hvor vi laver fælles lovgivning for det erhvervsrettede område, herunder AMU-uddannelserne.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Af fremsættelsen af L 78 fremgår det, at der er én og kun én ting, som gør lovændringen nødvendig, nemlig regeringens unuancerede skattestop. Regeringen har svoret over for vennerne i Dansk Arbejdsgiverforening, at erhvervslivet ikke skal yde så meget som én krone til fremtidens arbejdsmarkedspolitik, men med L 78 står det klart, at det samme ikke er gældende for lønmodtagerne.

I Socialdemokratiet forstår vi knap nok, hvorfor arbejdsgivernes aktive deltagelse i arbejdsmarkedspolitikken og dermed deres medfinansiering af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse er dækket af et skatte- og afgiftsstop. Udbygning, opkvalificering, omstilling og tilpasning af arbejdsstyrken til arbejdsmarkedets behov er jo et fælles anliggende for staten og erhvervslivet. Hidtil har man derfor også fundet fælles løsninger på problemet, og derfor er arbejdsgiverbidraget ikke en reel afgift for arbejdsgiverne, men deres bidrag til at løse deres egne problemer. De får god valuta for pengene.

Vi mener, det er klokkeklart, at arbejdsmarkedets parter og ikke mindst arbejdsgiverne skal tage aktiv del i opkvalificeringen af arbejdskraften. I fremtiden, når der bliver stor mangel på kvalificeret arbejdskraft, er det jo i allerhøjeste grad i arbejdsgivernes interesse, at vi har et vel fungerende net af arbejdsmarkedsuddannelser, så den enkelte medarbejder kan få netop det opkvalificerende kursus eller den efteruddannelse, firmaet har brug for. Vi mener kort og godt, at arbejdsgiverne i fremtiden skal tage mere ansvar for det erhvervsrettede voksen- og efteruddan-

nellesområde og ikke mindre ansvar, som regeringen lægger op til.

Mens arbejdsgiverbidraget forsvinder, går det anderledes med deltagerbidraget. I dag er de erhvervsrettede voksen- og efteruddannelser delt op i to rammer: ramme 1 har frit optag, der er altså ingen brugerbetaling, og dækker de uddannelser, der giver formel kompetence, og i ramme 2 begrænses optagelserne af en rammebevilling med et aktivitets- og tilskudsloft, og det styres desuden af arbejdsgiver- og deltagerbetaling.

Arbejdsgiverbidraget er i øjeblikket det eneste styringsredskab i ramme 1. Fjernes dette styringsredskab, bliver man ifølge regeringen nødt til at slå rammerne sammen, så bl.a. deltagerbetaling kan bruges som styringsredskab, også i den gamle ramme 1. Brugerbetaling hindrer generelt fri og lige adgang til uddannelse, og det bryder jeg mig faktisk ikke om. Men hvis undervisningsministeren slår rammerne sammen for derefter at bruge deltagerbetaling til at forhindre mennesker, der ikke har anden uddannelse end folkeskolen, i at få en reel kompetencegivende voksenuddannelse, er det meget, meget usmadeligt.

Deltagerbetaling er efter vores mening aldeles udelukket som et styringsredskab for de, der i dag tilhører ramme 1, rammesammenlægning eller ej. Der er i det hele taget ingen ræson i at begrænse optaget i denne gruppe. Vi taler om mennesker, der aldrig tidligere har gjort indhug i uddannelseskassen, og hvorfor skal grundlæggende uddannelser koste penge, blot fordi den målrettes til voksne? Samtidig er den helt uudannede arbejdskraft altid den mest udsatte for arbejdsløshed, og derfor er der en såvel samfundsmæssig som menneskelig gevinst i at give de mennesker bedre fodfæste på arbejdsmarkedet.

Som et minimum kræver vi derfor i Socialdemokratiet, at uddannelse inden for AMU-programmet fritages for deltagerbetaling, men den sikkerhed kan vi imidlertid aldrig få, sådan som lovforslaget er udformet. Der lægges op til, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte deltagerbetaling, og vi ønsker ikke, at den endelige lov på området skal indeholde en sådan gummiparagraf, der giver ministeren ret til at fastsætte en deltagerbetaling, som er afhængig af konjunkturerne. Jeg frygter nemlig uoverkommelig høje deltagerbetalinger på de tidspunkter, hvor styrken af kvalificeret arbejdskraft slår til og den enkelte primært vil opkvali-

ficere sig selv for at have større muligheder på arbejdsmarkedet. Den usikkerhed skal lønmodtagerne, som er de organisatorisk og økonomisk svageste i den her sammenhæng, ikke udsættes for.

Kl. 18.05

Vi ønsker i øvrigt heller ikke at lade bevillingen til voksen- og efteruddannelse være afhængige af en ramme på hvert års finanslov, for vi har jo på det seneste set, hvordan regeringens grønthøster har kappet toppen af hver eneste rammebevilling, og vi har heller ikke kunnet undgå at bemærke, at den aktive arbejdsmarkedspolitik især rammes af regeringens ideologiske korstog.

Det er som sagt et selvskabt problem, regeringen vil løse med L 78. Deres løsningsforslag rejser oven i købet flere nye problemer.

Socialdemokratiet går selvfølgelig aktivt ind i forhandlingerne i håbet om, at vi kan overbevise regeringen om, at det er en dårlig idé ikke at sikre, at lønmodtagerne får de bedste muligheder og bedst mulige vilkår i de situationer, vi her skal tage i betragtning – og det er ikke, når det skal fremgå som deltagerbetaling. Så vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger her.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg er nødt til lige at komme med en kommentar og et spørgsmål til fru Anne-Marie Meldgaard. For det første er det jo ikke kun DA-vennerne, som du kalder dem, som har påpeget, at den nuværende ...

Formanden:

Vi bruger ikke direkte tiltale.

Tina Nedergaard (V):

Undskyld.

Det er ikke kun DA, som har påpeget den problemstilling, der ligger i, at vi har den kollektive arbejdsgiverskatteskrue hængende over hovedet, når vi benytter os af voksen- og efteruddannelse, det er jo også lønmodtagerorganisationerne. Derfor er jeg nødt til at spørge Socialdemokratiets ordfører, hvordan det kan være, at lønmodtagerorganisationerne selv har påpeget det her som et problem, når nu ordføreren mener, at det ikke er et problem?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

I min ordførertale tager jeg alene udgangspunkt i selve lovforslaget, hvor begrundelsen for at fremsætte lovforslaget ligger i regeringens skattestop, at der ikke må udskrives skatter og afgifter over for erhvervslivet. Mig bekendt er erhvervslivet, arbejdsgiverne, medlem af arbejdsgiverorganisationer og ikke lønmodtagerorganisationer. Så det spørgsmål indgår sådan set ikke i den begrundelse her.

Louise Frevert (DF):

Det har længe været Dansk Folkepartis lønlige håb, at man kunne gøre arbejdsmarkeds- og efteruddannelserne mere gennemskuelige og gennemsigtige.

Dansk Folkeparti kan simpelt hen ikke formulere det smukkere end i § 1 i lovforslaget, hvor der står:

»Loven skal fremme opfyldelse af arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitiske mål til vedligeholdelse, udbygning og forbedring af arbejdsstyrkens kvalifikationer og fremme en samordnet indsats på området«.

Det kan ikke siges på en mere sammenfattet og fornuftig måde end denne.

Det har altid været Dansk Folkepartis intention, at arbejdsstyrken i Danmark skulle styrkes, og at enhver skulle kunne yde efter sine egne forudsætninger og kvalifikationer.

En af de meget positive ting ved lovforslaget er, at arbejdsgiverne ikke skal betale arbejdsgeberbidrag. Det er en god ting for selvstændige erhvervsdrivende. Desuden vil det skabe en øget overskuelighed og effektivitet i voksenuddannelsessystemet, at man bl.a. får ophævet skellet imellem den formelle kompetencegivende uddannelse og anerkendt kompetence.

Det har været meget svært at forstå, hvorfor man skulle have to så tæt på hinanden liggende kompetencer, hvor det ikke gav nogen mening, at de var adskilte, så derfor er det et rigtig godt tiltag, at man nu har ophævet kompetencesondringen imellem uddannelserne.

Dansk Folkeparti kan selvfølgelig ikke komme uden om, at der er besparelser – men det er der jo inden for mange områder – men de besparelser, der er inden for dette område, mener vi ikke vil have den store påvirkning på systemet, fordi man simpelt hen sørger for at få nogle nye styringsredskaber, idet det bliver AUF-bestyrelsens opgave at justere og tilpasse vilkårene efter

bevillingsrammen på finansloven, som er på næsten 2,9 mia. kr.

AUF-bestyrelsens nye opgaver vil hovedsagelig være prioritering af rådgivningen om det samlede behov, deltagerbetaling, tilskudslofter, aktivitetslofter og reduceret godtgørelse.

Kl. 18.10

Ligeledes mener vi, at det er en god idé, at AUF-bestyrelsen skal vurdere behovet for voksen- og efteruddannelse i det kommende år. I det hele taget er det en god idé at prioritere de forskellige uddannelsesområder og dermed vurdere anvendelsen af styringsredskaberne.

Dansk Folkeparti mener endvidere, at det er strålende, at reduceret godtgørelse, hvilket allerede er en eksisterende hjemmel i AUF-loven, og som giver mulighed for reduceret godtgørelse til AMU, udvides til at omfatte alle uddannelser, der er omfattet af AUF-bestyrelsens rådgivning.

Det gør det meget lettere, at voksenerhvervsuddannelser, der hidtil har været finansieret under AUF-rammen, bliver ændret, fordi VEUD på grund af uddannelsernes formål og sammenhæng med erhvervsuddannelserne bør styres som disse, og derfor skal de udgå af loven.

Det er vigtigt at fastslå, at Dansk Folkeparti mener, det er en god idé at lave konsekvensændringer i loven om en arbejdsmarkedsfond. Vi mener, det er glimrende, at det er AUF-bestyrelsen, der administrerer det næsten 3 mia. kr. store beløb.

Et helt igennem godt lovforslag, som Dansk Folkeparti kan støtte.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Man kan have mange grunde til at støtte et lovforslag. Man kan have den grund, at det var man nødt til. Det er sådan set også ærlig snak at sige, at man gerne ville have noget andet, og så skulle man sluge det her.

Det her betyder jo klart forringelser for uddannelser til de kortuddannede. De skal til at betale meget mere, end de har gjort før, og nogle betalte ikke før, det skal de formentlig til nu.

Hvorfor siger man ikke det? At det her for det første er et besparelsesforslag, for det andet at der er en masse mennesker, der ikke får den uddannelse, de har fået før, og for det tredje at der er en masse, der skal betale for den selv. Hvorfor siger man ikke det, i stedet for en hel masse ord om, at det her er smidigt og sådan noget? Og så læser man op af § 1. Hvem er uenig i § 1? Der

står jo intet i en sådan formålsparagraf, det ved vi alle sammen godt.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Mit spørgsmål er sådan set mere for at få afklaret, om jeg hørte rigtigt i fru Louise Freverts ordførertale. I førsteleden opfattede jeg det sådan, at fru Louise Frevert mente, at det her forslag sådan set er et indirekte dødsstød for AMU-uddannelserne. Jeg vil bare gerne have bekræftet, om det er rigtigt opfattet, at det er det første skridt i forbindelse med at nedlægge AMU-uddannelserne?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil starte med at besvare Socialdemokratiets ordførers spørgsmål: Nej. Og det kan jeg svare helt klart og tydeligt. Dansk Folkeparti har ikke nogen intentioner om overhovedet at gå ind og ødelægge AMU. Det kan jeg stå inde for her i salen, så der er overhovedet ikke noget problem i det.

Over for hr. Aage Frandsen vil jeg godt have lov til at pointere: Det dér med tvang og at være nødt til noget er ikke noget, der ligger til os. Vi er ikke blevet nødt til at acceptere denne her aftale og dette her lovforslag. Vi er ikke nødt til noget som helst. Vi vil gøre det her af fuldstændig fri vilje.

Men det, som hr. Aage Frandsen fastslår, har jo været, at aktiviteten har været dalende. Så jeg kan ikke se, der skulle være noget galt med, at der skulle komme en form for brugerbetaling, selv om det er for dem, som er dårligst uddannede. Hvis man er i arbejde, er det et spørgsmål om, hvor høj brugerbetalingen skal være. Vi taler jo ikke om astronomiske beløb, men der skal være lidt ræson i det her, og det er jeg helt sikker på at der også bliver.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes, det er rart at få bekræftet, at Dansk Folkeparti er tilhænger af, at de, der ikke har en uddannelse, som ikke har fået meget uddannelse ud over folkeskolen og måske en lille smule mere, skal til at betale. Det er det, som Dansk Folkeparti har meddelt, og det gør de gladeligt, for Dansk Folkeparti gør ikke noget under tvang. Det er, fordi man ønsker det. Dansk Folkeparti er tilhænger af, at der skal være betaling for dem, der ingen uddannelse har, og sådan var

det ikke hidtil. Det er klart, hvad Dansk Folkeparti vil.

Det vil sige, at i forhold til de såkaldt svage skal der på det område være så ringe uddannelse, at de stadig væk kan synes, at Dansk Folkeparti er et godt parti.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg har måske en forståelse for, at fru Louise Frevert kan ræsonneré, at den nuværende undervisningsminister vil fastsætte en forholdsvis lav brugerbetaling.

Kl. 18.15

Men det vil jo være sådan, at hvis man giver den til enhver tid siddende undervisningsminister – uanset farven – sådan et gummistempel, som en bemyndigelse er på det her område, vil ministeren kunne sidde og bruge det som en harmonika i forhold til, hvilke udgifter og indtægter der skal være på det her område. Er fru Louise Frevert ikke bange for det?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ikke, at harmonikaen spiller særlig rent fra Socialdemokratiets side. Det er jo ikke et spørgsmål, om man vil eller ikke vil. Det her er jo et spørgsmål om, at den tidligere regering ikke var stand til at foretage sig noget som helst i denne her retning.

Med hensyn til hr. Aage Frandsens udtalelser mener jeg, at der skal være – og nu gentager jeg mig selv – lidt ræson i det. Jeg tror ikke, der vil være nogen, der vil være så ufornuftige, at man vil tage en ublu brugerbetaling. Det er jo også et spørgsmål om, at virksomhederne kan gå ud og få tilbudt et undervisningsforløb, og det vil sige til en rimelig favorabel pris.

Der er ikke nogen, der skal til at hamstre fra de fattiges pengepung, men der skal til gengæld være mulighed for, at alle kan deltage i en uddannelse. Så om brugerbetalingen er 1 kr., eller hvor meget den end skal være, er et spørgsmål om prioritering.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Til det dér med den fattiges pengepung: Det må åbenbart være Dansk Folkepartis mening, at arbejdsgiverne er de fattige i denne her sammenhæng, når det nu er arbejdsgiverne, der ikke skal betale for efteruddannelse, som kommer

dem til gode i den sidste ende, nemlig ved at de får en velkvalificeret arbejdskraft.

Mener fru Louise Frevert, at lønmodtagerne er rigere, så de bedre har råd til at betale for efteruddannelse end arbejdsgiverne?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes også, der skal være ræson i det, bl.a. ræson i det på den måde, at de mennesker, der har trukket på uddannelseskontoen, godt kan betale noget, og de, der ikke tidligere har trukket på den, ikke behøver at betale noget. Det er ræson for vores vedkommende: Til dem, der ikke har, skal der gives, og dem, der har i forvejen, kan godt betale.

Derfor vil jeg også godt spørge efter: Det er vel sådan, at man ud fra denne prioritering, man skal foretage, altså skal prioritere inden for en samlet ramme? For der er jo ikke flere penge. Man har jo sørget for, at arbejdsgiveren ikke kan komme til at betale mere, og jeg har også forstået det sådan, at der snart ikke er en krone i reserverne. Så det vil sige, at det er en prioritering. Hvor det tidligere var sådan, at de højtuddannede skulle betale noget, de kortuddannede ikke, skal alle nu til at betale noget. Så er det en prioritering, ja.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til hr. Aage Frandsen: Skal vi nu ikke slå fast én gang for alle, at denne her brugerbetaling, vi taler om, skal finansieres af arbejdsgiverne? Og med hensyn til reserver, er jeg sikker på, at inden for den givne ramme, som denne her finanslov bliver vedtaget efter, tror jeg godt, at det her kan lade sig gøre. Og ikke alene tror jeg det, jeg er fuldstændig overbevist om, at det kan lade sig gøre.

For øvrigt har jeg også haft et indtryk af, at det rent faktisk har været akademikere, der har brugt eud-uddannelserne.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg tror vist, der er noget, fru Louise Frevert fuldstændig har misforstået, og derfor burde fru Louise Frevert læse teksten igen.

Den brugerbetaling, der kommer til at være på området, har tidligere ligget hos arbejdsgiverne, den kommer i fremtiden til at ligge hos lønmodtagerne. Og det betyder altså, at vi i fremtiden har en situation, hvor man kan kom-

me til at pålægge dem, der skal benytte uddannelsen, brugerbetaling, hvor man tidligere har taget pengene fra erhvervslivet.

Jeg synes, at vi igen kan konstatere, at Dansk Folkeparti ikke er de dårligst uddannedes repræsentant her i Folketinget, men tværtimod erhvervslivets.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu skal vi jo ikke til at give hinanden skudsmål om, hvem der læser teksten bedst. Det synes jeg ikke der er nogen grund til her.

Men skal vi ikke bare slå fast én gang for alle, at det er virksomhederne, der køber de her kurser? Så jeg kan slet ikke se, hvad problemet er. Hvis Enhedslistens ordfører fortolker det på en anden måde, ja, så bliver det Enhedslistens ordførers problem. Det er ikke mit problem.

Kl. 18.20

Formanden:

Fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Det primære formål med det her lovforslag er at fjerne den mulighed, som bestyrelsen for Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering, AUF-bestyrelsen, har haft for at opkræve et kollektivt arbejdsgiverbidrag inden for voksen- og efteruddannelsesområdet.

For virksomhederne rummer det den fordel, at det bidrag, som den enkelte virksomhed eventuelt kommer til at betale i fremtiden, i højere grad kommer til at afspejle, hvor meget den enkelte virksomhed reelt gør brug af de her ydelser. Det synes vi i Det Konservative Folkeparti er en mere rimelig ordning.

Lovforslaget lægger også op til, at det faste tilskud, som området indtil nu har modtaget fra staten, bliver erstattet af en bevilling på den årlige finanslov, hvilket vil øge mulighederne for at foretage besparelser og effektiviseringer ligesom alle andre steder i staten.

I Det Konservative Folkeparti synes vi, det er et udmærket forslag, som ligger fint i tråd med vores holdninger, og derfor støtter vi det.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg vil gerne spørge fru Helle Sjelle, om hun er enig med fru Louise Frevert i, at det er arbejdsgiverne, der skal betale deltagergebyrerne, for at medarbejderne kan komme på efteruddannelse,

og om det så ikke bare er et spørgsmål om ord, at man ikke må kalde det for en afgift, altså en kollektiv ordning, det skal være en individuel ordning, men at det i den sidste ende er arbejdsgiverne, der skal betale for, at lønmodtagerne kan få deres efteruddannelse. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg synes, det er udmærket, at arbejdsgiverne faktisk betaler for det, de får, og ikke betaler et kollektivt bidrag. Jeg synes, det er vigtigt, at når arbejdsgiverne efterspørger en ydelse, står den pris, som arbejdsgiverne skal betale, i forhold til den ydelse, de får.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne bede om et klart svar på, om der står i lovforslaget, eller om der ikke står i lovforslaget, at det er arbejdsgiveren, der skal betale det her. Sådan som jeg ser det, så åbner det her mulighed for, at man indfører brugerbetaling for uddannelse og efteruddannelse.

Jeg vil gerne spørge fru Helle Sjelle: Hvis det ikke har været intentionen, at der skulle indføres brugerbetaling, vil man så indskrive i lovgivningen inden tredje behandling, at det skal være arbejdsgiveren, der betaler for efteruddannelse af lønmodtagerne?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Tror fru Helle Sjelle ikke, at der er mange mindre arbejdsgivere, mindre erhvervsdrivende, som faktisk har så få midler til rådighed, at de, hvis det ikke er en kollektiv ordning, undlader at sende deres medarbejdere på efter- og videreuddannelse?

Jeg vil også godt spørge fru Helle Sjelle, om det er fra sådan toppen af arbejdsgiverorganisationerne, man har fået nikket til den her ordning, om man har været ude at spørge de små håndværksarbejdsgivere, om det nu også er den ordning, de ønsker, om de ikke herved bliver frataget den mulighed, at de via kollektive ordninger kan få deres medarbejdere på efteruddannelse.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil jeg sige, at det er jo i sidste ende AUF-bestyrelsen, der af-

gør, hvilke instrumenter man foretrækker at bruge, men jeg har da en klar forventning om, at det primært er virksomhederne, der kommer til at betale for de ydelser, som medarbejderne bruger. Det er min klare forventning.

Kl. 18.25

Derudover vil jeg sige til fru Anne-Marie Meldgaard, at hvad angår de små virksomheder, kan man jo allerede se i dag, at de ikke trækker nær så meget på de her ydelser, som de store virksomheder gør, men det er da noget, vi må tale om og drøfte fremover.

Der skal nok også en god dialog mellem AUF-bestyrelsen, de små virksomheder og andre aktører på det felt til, for at man måske kan opnå en mere rimelig ordning for små virksomheder. Men det er jo noget, der må indgå i det arbejde, som AUF-bestyrelsen sidder og skal gøre. Det er derfor, vi har den her bestyrelse.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det var et klart svar. Der bliver åbnet mulighed for, at der bliver indført brugerbetaling for lønmodtagerne i forbindelse med deres efteruddannelse. Det var meget klart og tydeligt. Det viser altså, at vi går fra at have en lovgivning, hvor der ikke er mulighed for det, hvor det bliver betalt over et kollektivt arbejdsgivertilskud, til at have en lovgivning, hvor der åbnes op for mulighed for brugerbetaling for lønmodtagerne. Klokkeklar klassepolitik fra regeringens side.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Det kan godt være, at jeg har misforstået noget, men jeg har den opfattelse af det her lovforslag, at man netop fratager AUF-bestyrelsen muligheden for at få indflydelse på den økonomiske del og indstillingen af, hvordan efteruddannelse skal finansieres.

Hvis det ikke er rigtigt, vil jeg gerne have fru Helle Sjelle til at forklare mig her, hvilke muligheder der ligger i AUF-bestyrelsen for at få den dialog, så vi kan være sikre på den udmelding, fru Helle Sjelle har givet her: at hun er overbevist om, at arbejdsgiverne vil finansiere det her. Hvordan får vi den i gang? Jeg vil gerne vide det, for så vil jeg gerne være med til at have denne dialog.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Så vidt jeg er orienteret, får AUF-bestyrelsen faktisk indstillingsret til de instrumenter, der vil blive taget i brug.

Hvad angår dialogen, er jeg sikker på, at vi nok skal få den. Vi kan også stå her og diskutere hver eneste enkelt detalje, men det synes jeg ikke vi skal bruge tiden på. Jeg er sikker på, at dialogen nok skal komme. Det vil jo også være i bestyrelsens egen interesse, forventer jeg.

Aage Frandsen (SF):

Det, der var sigtet med den voksenuddannelsesreform, der blev lovgivet om for knap 2 år siden, var, at flere skulle efter- og videreuddannes. Det var helt klart formålet. Det var ønsket. Så er det derefter spørgsmålet: Hvordan får man sådan noget finansieret?

Her synes vi, at et rigtigt princip er, at de mennesker, som ikke tidligere har fået megen uddannelse, skal have ret til mindst lige så megen uddannelse, som mange andre har fået. Det vil sige, at hvis man kun har folkeskolen og måske en lille smule mere, er det rimeligt at sige, at de da i hvert fald ikke skal betale. Hvis man derimod har en længere uddannelse, så synes vi sådan set, at det er rimeligt nok, at man kommer til at betale noget for sin efter- og videreuddannelse. Det er det princip, der ligger i den lovgivning, vi lavede for knap 2 år siden, og som gælder indtil nu.

Det, man gør her, er, at det i hvert fald som udgangspunkt i højere grad bliver uklart, hvem der kommer til at betale, og hvor meget man kommer til at betale. Til den diskussion, der var før, om arbejdsgiveren kommer til at betale lønmodtageren, så afhænger det jo af, hvilke uddannelser vi taler om.

Det er klart, at det i dag normalt vil være sådan, at AMU-uddannelsen betales af arbejdsgiveren. Men der foregår jo også tilsvarende uddannelser andre steder, f.eks. på erhvervsskolerne, og da ved vi i hvert fald, at det tit er folk selv, der betaler det.

Derfor vil vi se i fremtiden, men vi kender ikke prisen, at de, der kun har en kort uddannelse, også må indstille sig på, at der er tale om brugerbetaling, og det synes vi er forkert. Hvis der derimod er tale om nogen, der har en høj uddannelse, så synes vi, det er i orden.

Men det er også ud fra en tanke om, at vi ønsker efter- og videreuddannelse, at brugerbetaling ikke må være for høj, og så er det ud fra en

retfærdighedsbetragtning, at de mennesker, som ikke trak på uddannelseskontoen, da de var unge, har ret til det nu, mens vi, der har trukket på den, godt selv kan betale mere for vores efter- og videreuddannelse.

Kl. 18.30

Det, der så også lå i den lovgivning, vi nåede frem til for 2 år siden, var, at arbejdsmarkedets parter fik et væsentligt ansvar for det. De fik selv et ansvar og kunne sige: Hvilke uddannelser skal være i den ene gruppe, og hvilke uddannelser skal være i den anden gruppe? Flyttede de for mange over i den gruppe, der var gratis, ville det betyde, at arbejdsmarkedets parter kom til at betale. Det er i første omgang arbejdsgiverne, for det er dem, der skal betale, men vi ved godt, at når arbejdsgiverne betaler, bliver der alligevel lagt et pres på lønmodtagerne i forhold til lønoverenskomster.

Det var en større selvforvaltning, der lå i den lovgivning, vi lavede for 2 år siden, end i den, der ligger her. Her er det staten, der ligesom skal bestemme noget mere, mens det, der ligger i øjeblikket, er en større ansvarsforpligtelse til arbejdsmarkedets parter. Det synes vi er fornuftigt, for så har de et ansvar for det, og så kan de ikke hele tiden komme løbende til Folketinget og sige, at de har brug for flere penge, eller at der er noget andet galt. Nej, de fik selv et ansvar, og det synes vi er rigtigt.

Det er derfor, at vi synes, at det, der ligger her, er rigtig skidt. Der er nogle uhensigtsmæssigheder i den lovgivning, vi kender i dag. Vi har også tidligere diskuteret i forligskredsen, at det ville være fornuftigt at justere på nogle ting: Men det, man laver her, er for det første slet ikke mere overskueligt, selv om nogle argumenterer på den måde, og så er det for det andet – og det er det primære – uretfærdigt: Og det skyldes bl.a., at Venstre altså har vedtaget med sig selv, at der skal være et skattestop, som efterhånden snart ødelægger al lovgivning, vi skal lave i vores samfund, men det er der jo ikke noget at gøre ved.

Det her bliver uretfærdigt, det bliver uhensigtsmæssigt, og det bliver til ansvarsforflygtigelse for arbejdsmarkedets parter.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil spørge, om hr. Aage Frandsen kan oplyse, hvorvidt AMU-aktiviteten for beskæftigede er faldet eller øget, siden den nuværende AUF-lov blev vedtaget, og også om hr. Aage Frandsen

kan oplyse, hvordan det kan lade sig gøre, at folk betaler for kurser på eud, som det netop er blevet oplyst af ordføreren, medmindre der allerede i dag er deltagerbetaling?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes altså, at hvis fru Tina Nedergaard gerne vil have den statistik over, hvordan aktiviteten har været, skal hun slå det op.

Med hensyn til den brugerbetaling, der er på erhvervsskolerne, var det noget af det, som vi ikke syntes var hensigtsmæssigt. Vi synes princippet – som ikke blev gennemført generelt – burde have været sådan, og det tror jeg også vi var nået frem til, hvis vi havde fortsat forhandlingerne, at de kortuddannede altid skal have den type uddannelse gratis, mens de, der har uddannelse i forvejen, godt kan betale lidt.

Det er altså ud fra princippet om, at hvis man én gang har fået noget, kan man godt selv yde noget bagefter. Har man ikke fået det, og der er altså ganske mange mennesker i vores samfund, der overhovedet ikke har fået en faguddannelse, som stort set kun har gået i folkeskolen, synes jeg, at de har trukket så lidt på kontoen, at det er retfærdigt, at de kan trække lidt igen.

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil også tillade mig at indlede med at sige, at jeg konstaterer, og det står i den skriftlige fremsættelse:

»Regeringens beslutning om at iværksætte et skattestop indebærer, at muligheden for, at Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF-bestyrelsen) kan indstille om opkrævning af arbejdsgiverbidrag på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde, ophæves.«

Det synes jeg er interessant. Jeg synes faktisk, det er meget interessant, at det bliver brugt som begrundelse for at lave så gennemgribende ændringer i AUF-systemet, som lovforslaget lægger op til.

Jeg indrømmer også, at jeg simpelt hen aldrig har forstået, at Venstre og De Konservative ikke har grebet AUF-systemet fra starten af. Og jeg undrer mig over, hvis det virkelig er rigtigt, at der er så lidt forståelse i borgerlige partier for at give arbejdsgiverne et reelt ansvar. Men det er klart, jeg var jo for denne lov eller dette system, da vi indførte det.

Kl. 18.35

Der er en anden oplysning i lovforslaget, som jeg synes er interessant, og det er fra de generel-

le bemærkninger. Man ændrer systemet med, at der et fast statstilskud i fonden som grundlag for den aktivitet, der var på det tidspunkt, da vi indførte AUF'en. Begrundelsen for at fjerne det statstilskud eller gøre muligt at forandre er, at de generelle procentbesparelser, som ønskes på finansloven, også skal slå igennem her, og hvis ikke man ændrer det her, ville kravene til budgetforbedringer i finansloven betyde enten en meget væsentlig nedsættelse, og ordet væsentlig er taget fra bemærkningerne, af aktiviteterne, eller at der skulle indføres arbejdsgiverbidrag.

Ingen af de to ting ønsker regeringen åbentbart. Så er der kun et tredje sted at gå hen og regulere på, og det er deltagerbetaling. Jeg kan ikke se i loven, men det kan vi jo få opklaret under udvalgsbehandlingen, at deltagerbetalingen finansieres af arbejdsgiverne.

I den eksisterende lov var vi meget omhyggelige med, og det er det, hr. Aage Frandsen også har været inde på nogle gange, at sikre, at de uddannelser, der førte til formel kompetence, var gratis. Er de stadig væk det? Det ved vi ikke. Der gives en meget stor bemyndigelse til ministeren til at fastsætte deltagerbetaling efter vurdering af institution osv., osv.

Det vil sige, at det ansvar, som lå hos arbejdsmarkedets parter i AUF-bestyrelsen, har ministeren nu påtaget sig. Det er et meget stort og besværligt ansvar at have at skulle gå ind og differentiere på den måde, som der er lagt op til er mulig. Men det ville være rart, hvis vi i dag kunne få en melding fra ministeren om, hvorvidt deltagerbetalingen er noget, der gennemføres på alle områder, om det er meningen, at arbejdsgiveren skal dække den deltagerbetaling, eller at det er en mulighed, at arbejdsgiveren kan dække deltagerbetalingen under visse omstændigheder. Det synes jeg ville være rart at få afklaret.

Og så skal jeg bare til sidst beklage, at regeringen fremsætter det her lovforslag uafhængigt af de to næste faser i det reformarbejde, regeringen varsler i bemærkningerne, så vi ikke ser det i en sammenhæng. Det skal jeg beklage af bekymring for kvaliteten af det arbejde, der så bliver gjort, for jeg går ikke ud fra, at det er, fordi ministeren ikke vil ind i forhandlinger med oppositionen om indholdet i de kommende lovforslag.

(Kort bemærkning.)

Tina Nedergaard (V):

Jeg vil bare spørge, om fru Marianne Jelved kan bekræfte, at det kollektive arbejdsgiverbidrag,

som er i den nuværende lov, er skruet sammen på en sådan måde, at det alt andet lige svarer til en beskatning på det at ansætte eller have arbejdskraft.

(Kort bemærkning.)

Marianne Jelved (RV):

Jeg indrømmer, at jeg ikke forstod spørgsmålet, men jeg ville gerne svare på det.

Lige nu er systemet sådan, at de knap 3 mia. kr., der ligger i fonden, skulle være tilstrækkelige til at dække de aktiviteter, der er i dag, således at der ikke er et arbejdsgiverbidrag i dag, ud over hvad der eventuelt har været, dengang det hele blev startet.

Hvis man besparer de knap 3 mia. kr., er det klart, at enten må der komme aktivitetsnedskæringer eller et arbejdsgiverbidrag. Det er klart, men det er jo så i givet fald påført af besparelser af den størrelse, fonden har i dag. Det er det, jeg kritiserer, for den tredje parameter, der er at bruge, er deltagerbetaling, og vi kan ikke få at vide, hvor meget det skal dække.

(Kort bemærkning.)

Tina Nedergaard (V):

Kan fru Marianne Jelved bekræfte, at det nuværende statslige bidrag til AUF'en ikke bliver pl-reguleret og dermed automatisk bliver udhulet, og at der dermed, hvis man skal fastholde den samme aktivitet som i dag, vil blive behov for en kollektiv afgift på virksomhederne?

Kl. 18.40

(Kort bemærkning.)

Marianne Jelved (RV):

O.k., så er jeg med.

Nej, det er meget mere raffineret. Den lov, der er gældende i dag, er faktisk meget, meget gennemtænkt. Grunden til, at der ikke pl-reguleres, er for at skabe – og det er venstrefløjen ikke særlig glad for – et incitament til en større og større effektivisering.

Det, der er hele ideen, er jo, at alternativet til den effektivisering er arbejdsgiverbidrag. Dermed ligger der et incitament til, at parterne tager ansvar og sørger for at udnytte ressourcerne bedst muligt. Det er derfor, jeg ikke fatter, at Venstre og De Konservative ikke har set lyset i den gældende lovgivning.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Da fru Marianne Jelved omtalte venstrefløjen, følte jeg mig kaldet. Kan fru Marianne Jelved bekræfte, at den konstruktion, som ligger her, har i hvert fald Socialistisk Folkeparti på intet tidspunkt været imod? Tværtimod var vi begejstrede for netop denne konstruktion, fordi den gav arbejdsmarkedets parter et kæmpestort ansvar, den gav dem ret og pligt og muligheder og ansvar. Vi var vildt begejstrede for denne her model. Det er ikke os, der fandt på den, for der var andre kloge mennesker, der udtænkte den før os, men vi kunne ikke have fundet en bedre.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er fuldstændig rigtigt. Jeg vil gerne sige undskyld til SF, til hr. Aage Frandsen, for nu kan jeg godt huske det. I virkeligheden holdt vi sammen på et tidspunkt. Det kan jeg godt huske, det vil jeg gerne kvittere for endnu en gang.

Jeg vil gerne uddybe min undskyldning med at sige, at det var udtryk for gamle fordomme. Beklager.

Formanden:

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jo længere denne her regering sidder ved magten, jo mere synes jeg, det er til at dø af grin over, at statsministeren aflyste klassekampen umiddelbart efter valget, hvorefter han viser regeringens klokkeklare klasseprofil. Jeg synes, det her er et forslag, som er et godt eksempel på det.

Erhvervslivet skal ikke længere betale et fast bidrag til efteruddannelsen. Til gengæld åbnes der for en mulighed for indførelse af brugerbetaling for lønmodtagerne. Kan det siges mere klokkeklart: Var der ikke klassekamp før, så bliver det der i hvert fald nu.

Jeg vil gerne spørge Venstre, om det virkelig er den lille mands parti. Det prøvede både Venstre og Dansk Folkeparti at sige, at de er, under valgkampen. Det her viser jo med al tydelighed, at det er man ikke, medmindre man mener, at det store erhvervsliv er den lille mand.

Regeringen mener tydeligvis ikke, at voksen- og efteruddannelse er særlig vigtig – i hvert fald ikke så vigtig at området friholdes for grønthøsteren. Allerede nu spares der millioner på voksen- og efteruddannelsen, og det skal fortsætte.

Lovforslaget betyder, at den faste ramme til VU-indsatsen ophæves, og at rammen skal skæres hvert eneste år af grønthøsteren.

Lovforslaget betyder, at der åbnes op for mere brugerbetaling på voksen- og efteruddannelsen. Det skal ske for at spare erhvervslivet for at bidrage til VU.

Deltagerbetaling er asocial som metode. Det rammer skævt, sådan at de mennesker, der har mindst og har sværest ved at betale, er dem, der får mindst uddannelse i fremtiden. Det er jo netop de danskere, som vi ved på forhånd har mindst uddannelse og derfor også ofte de dårligst betalte job. Det er dem, der er målgruppen for voksen- og efteruddannelse, og det er dem, der i fremtiden måske skal betale brugerbetaling.

Men det er regeringen ligeglad med. Man kan så bare spørge sig selv, om det er et udtryk for at støtte erhvervslivets interesser eller det er et udtryk for, at regeringen vil forsvare den lille mands rettigheder.

Vi kan også konstatere, at regeringen med denne finanslov har indført et nyt begreb. Man skærer ned, fordi man mener, at det er til folks eget bedste, og det gør man så også på voksen- og efteruddannelsen. Man ønsker en bedre struktur på VU-området. Og jeg citerer fra Undervisningsministeriets pressemeddelelse om finanslovens konsekvenser:

»For med forslag om at reducere bevillingerne på området håber regeringen at hjælpe uddannelserne på vej til at danne fagligt og økonomisk bæredygtige centre samt regionale uddannelsesinstitutioner.«

Det vil altså sige, vi har at gøre med forbedringer gennem nedskæringer, altså en nedskæringsforbedring. Jeg gad godt vide, om det ord faktisk eksisterer i ordbogen, eller om det er sådan et, der skal tilføjes, efter at vi har fået denne regering til magten.

Kl. 18.45

Det er på forholdsvis mange områder, at denne her regering har indført det her spændende begreb. Det er på boligområdet, det er på miljøområdet, det er på ulandsbistand, og det er i andre dele af uddannelsessystemet. Nu hedder det ikke længere budgetforbedringer. Det har ellers vakt stor moro på venstrefløjen, når vi har læst om nedskæringer, at det så hed budgetforbedringer. Nu kan man så tale om nedskæringsforbedringer. Det bliver mere og mere interessant.

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg var lidt forvirret, da jeg havde læst det her lovforslag igennem. Jeg er ikke blevet mindre forvirret af det her.

Der er ingen tvivl om, at Kristeligt Folkeparti da har sympati for hensigten om gerne at ville forenkle og overskueliggøre reglerne på et område. Men der er altså heller ikke nogen tvivl om, at Kristeligt Folkeparti selvfølgelig er meget interesseret i, at der stadig væk er gode muligheder for at kunne videre- og efteruddanne sig.

Så efter gennemlæsningen af det her forslag, så havde jeg i hvert fald et par ubesvarede spørgsmål, jeg godt kunne tænke mig at få be-lyst. Nogle af dem har vi så været inde på her.

Det er for Kristeligt Folkeparti fint nok, at man kan fjerne muligheden for at opkræve arbejdsgiverbidrag på det erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde, hvis denne finansiering erstattes af gebyrer, som arbejdsgiverne betaler i form af deltagerbetaling. Men i hvor høj grad vil denne deltagerfinansiering skulle afholdes af de enkelte brugere selv? Kristeligt Folkeparti er ikke begejstret, hvis der udelukkende bliver tale om en reel brugerbetaling på hele det her område. Arbejdsgiverne bør også have et ansvar. Det forestillede jeg mig, naivt måske, at de reelt også ønsker at have. Det kommer jo også arbejdsgiverne til gode, at der er noget godt på det her område. Så finansieringen kunne jeg egentlig godt tænke mig blev taget op i udvalget.

Så ved jeg ikke, om jeg har forstået det ret, men hvilken betydning får det for det her område, at det nu bliver lagt ud til finansloven? Er det, fordi hvis man nu mangler nogle penge, kan man bare skære en halv milliard kroner her, et par millioner der? Ja, hvordan skal det forstås? Det kunne jeg også godt tænke mig at vi får be-lyst nærmere.

Det kan godt være, det er, fordi jeg ikke har viden på det område, men vil muligheden for øget deltagerbetaling have konsekvenser for ledige, som søger at opkvalificere sig på arbejdsmarkedet gennem det her? Jeg ved godt, at de også hører til i et andet område, men jeg er lidt usikker på, om det vil have nogen indvirkning på det område.

Så Kristeligt Folkeparti tager altså først beslutning og endelig stilling til det her forslag senere hen, når jeg har fået be-lyst nogle af mine spørgsmål i udvalget.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg kan bekræfte det, som allerede har været nævnt af flere ordførere, nemlig at regeringen med det forslag helt klart lever op til vores løfte om at efterleve vores skattestop. Men ikke nok med, at det er et løfte om, at vi vil efterleve vores skattestop, det er også et løfte, som vi rent faktisk gav, da den tidligere SR-regering indførte den her skatteskrue, nemlig at vi ved første færd ville fjerne den igen. Det er altså netop det, vi vil gøre med dette her lovforslag.

Vi vil fjerne den skatteskrue i form af arbejds-markedsbidraget, som den tidligere regering indførte, og så er det fuldstændig korrekt, som det også er fremgået af debatten her, at vi vil erstatte arbejdsgiverbidraget med en række andre styringsmekanismer.

Den mekanisme, som har været mest omtalt under debatten, deltagerbetaling, vil jeg koncentrere mig om her. Og så vil jeg blot undre mig over, at Socialdemokratiets ordfører og også Det Radikale Venstres ordfører så harmdirrende kan tale imod deltagerbetaling på arbejdsmarkeds-uddannelser. Vi skal jo ikke ret lang tid tilbage for at finde deltagerbetaling lige netop på det område indført præcis af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Men sådan kan man naturligvis altid ændre opfattelse.

Jeg mener imidlertid, at den deltagerbetaling, der lægges op til med dette forslag, er langt, langt bedre end den deltagerbetaling, som den tidligere regering i sin tid indførte, i og med at den indgår som et led i en række af andre styringsredskaber.

Jeg tror, det var den socialdemokratiske ordfører, der spurgte om, hvad forskellen egentlig var på en afgift og en deltagerbetaling. En afgift, sådan som den er tilrettelagt i den nuværende lovgivning, er helt klar en skat, en skatteskrue, hvorimod en deltagerbetaling er en betaling for en konkret modydelse. Det vil sige, at man har et frit valg, om man vil have ydelsen, eller hvilken ydelse man så ønsker at få.

Kl. 18.50

Så spurgte fru Marianne Jelved, om denne deltagerbetaling skal omfatte alle områder. Her vil jeg gerne understrege, at styringsredskaberne, som indgår i lovforslaget her, naturligvis vil blive brugt, afhængig af hvilke behov der er for uddannelse på de forskellige områder. Det vil sige, det vil indgå i en konkret vurdering af de arbejdsmarkeds- og uddannelsesmæssige behov, der er. Lad mig blot give et eksempel, nemlig social- og sundhedsuddannelserne, som tænkes

friholdt for deltagerbetaling, i og med at vi alle er klar over, at der er et behov for arbejdskraft lige præcis inden for dette område.

Så spurgte fru Marianne Jelved også om, og det er der i øvrigt flere, der har gjort, hvem der så skal betale denne deltagerbetaling. Der lægges der som udgangspunkt op til, at det skal være arbejdsgiverne, som betaler deltagerbetalingen på vegne af de ansatte i virksomhederne.

Så skal jeg også blot for en ordens skyld bekræfte over for fru Marianne Jelved, at dette er led i en fase, hvor vi ønsker at få forenklet hele voksen/efteruddannelsesområdet, og i og med at vi nu har fået det samlet i ét ministerium, er der en kærkommen lejlighed til netop at få forenklet hele området. Og jeg skal understrege, at jeg gerne giver tilsagn om at forhandle den øvrige del af pakken med oppositionspartierne her i Folketinget, naturligvis.

Så har flere ligesom antydnet, at det her forslag ville betyde en forringelse af voksen- og efteruddannelsesindsatsen i det danske samfund. Det kan jeg garantere alle for ikke er tilfældet. Voksen- og efteruddannelsesindsatsen vil være nøjagtig den samme, den vil blot blive styret på en anden måde, end vi har oplevet hidtil, jf. det som jeg allerede har nævnt.

Så kan jeg til slut blot for en ordens skyld også understrege, at vi naturligvis fra Undervisningsministeriets side vil bidrage med svar på, hvad der måtte være af forskellige spørgsmål undervejs i udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Der var flere ting i ministerens besvarelse her, som fjernede nogle eventuelle misforståelser og også fjernede lidt uklarhed.

Men det er jo heller ikke særlig befordrende for Folketingets behandling af et lovforslag og endda et ret kompliceret lovforslag, må man nok sige, at vi ikke har fået høringssvarene, inden vi har lovbehandlingen. Jeg kan love undervisningsministeren, at jeg ikke ville være kommet så let gennem sådan en folketingsbehandling som justitsminister uden at have haft høringssvarene inden. Og specielt fra Venstres retspolitiske ordfører ville jeg ikke have haft det særlig nemt, hvis jeg skulle have et meget stort, kompliceret lovforslag, uden at vi havde haft høringssvarene til førstebehandlingen.

Jeg håber, jeg kan bruge det her som anledning til at spørge ministeren, om ministeren vil være indstillet på – jeg ved jo, at AUF-bestyrel-

sen, der i høj grad skal bidrage til og være rådgivere over for ministeren, først skal afgive deres høringssvar i morgen på et bestyrelsesmøde – at vi går i konstruktive forhandlinger, når vi har fået høringssvarene fra bl.a. AUF-bestyrelsen.

Jeg synes nemlig, der i ministerens besvarelse her til sidst lå en vis åbenhed over for det. Og det med deltagerbetaling kan vi måske finde en løsning på. Hvis det er sådan, at det bliver bundet op på kollektive aftaler, kan vi måske finde en forhandling, og det synes jeg ministeren her i sin besvarelse åbnede muligheden for.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ministeren var inde på, at det her bestemt ikke var en forringelse. Det er ingen forringelse, at der nu skal betales bidrag for hver enkelt, der skal på videre- og efteruddannelse og kursus. Hvis det holder stik, burde vi jo i virkeligheden lave fuld brugerfinansiering på alle kurser, da de jo så ville blive bedre af, at man betalte det hele.

Men er det forbigået Venstres og den nuværende regerings opmærksomhed, at det i virkeligheden betyder, at det bliver nøglemedarbejderne, virksomhederne sender af sted?

Kl. 18.55

I forvejen er det jo sådan, at man skal bede arbejdsgiveren om fri til voksen- og efteruddannelse, finansieret på den her måde. Nu skal man oven i købet til at betale gebyr for det, så vil det jo være nøglemedarbejderne, de bedst uddannede, der kommer af sted. Det vil sige, at de kortuddannede, de, som måske kun lige hænger fast, ikke kommer af sted. Når man så kobler det med en række andre tiltag for de kortest uddannede som FVU'en, og ud af daghøjskolerne osv., så er det de kortuddannede, der betaler prisen for regeringens såkaldte reform.

Det er ganske barske sager, at det bliver dem, der skal betale for regeringens ideologiske kors-tog.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg hørte undervisningsministeren i sin takketales gøre opmærksom på, at den tidligere regering også havde brugerbetaling på arbejdsmarkedsuddannelserne.

Mit spørgsmål til undervisningsministeren er så: Hvilke arbejdsmarkedsuddannelser havde den tidligere regering brugerbetaling på? Det vil jeg meget gerne have at vide her fra talerstolen.

Så vil jeg også godt spørge: Hvad nu hvis en arbejdsgiver ikke vil betale de gebyrer, vi bliver udsat for nu, eller lønmodtagerne ikke kan, vil det så sige, at vi bare skal acceptere, at lønmodtagerne ikke kan blive efter/videreuddannet og f.eks. i forbindelse med en virksomhedslukning så kommer til at stå dårligere i jobsøgning til et nyt job på grund af en omlægning her, hvor det ikke står fuldstændig klart, hvem det er, der har forpligtelsen? Jeg kan forstå på ministeren her, at det er arbejdsgiveren.

Formanden:

Uden sådan set at blande mig i debatten vil jeg helt stiltørdigt gøre opmærksom på, at i forretningsordenens § 11 kan man se, at ved første behandling behandler man lovforslagene ud fra en principiel holdning og berører ikke enkeltheder. Ja, ja, jeg nævner det bare.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg berørte ikke i mit indlæg, at vi ikke havde fået høringssvarene. Det gjorde jeg ikke, fordi det er helt normalt, så det bliver ren retorik, man skal komme med det hver eneste gang. Vi får ikke ét eneste høringssvar, inden vi har første behandling, det er bare helt normalt. Det er godt nok noget nyt, men det er blevet helt normalt.

Men jeg vil godt spørge ministeren om de brugerbetalingssatser, der skal laves, hvor jeg forstod på det svar, som hr. Frank Jensen fik i ordvekslingen dér, at det var noget, der var mulighed for at snakke om. Ministeren kan jo fastsætte brugerbetaling, men er det noget, ministeren vil være med til at tale med os andre om, eller har man fra finansministerens side sagt, at der skal være fuldstændig ministeriel frihed, dermed finansministeriel frihed, til at bestemme, hvad brugerbetalingen skal være? Er det noget, vi andre kan blande os i, eller er det aftalt på forhånd, for så er der jo ikke så meget sjov ved det?

Vi er selvfølgelig meget imod hele konstruktio-
nen, men vi er villige til at snakke om de her ting, vi vil bare gerne høre: Er ministeren bundet af finansministeren?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ministeren siger, at det her ikke er en forringelse. Jamen det kommer da an på, hvis brillen man ser på forslaget med. Ser man med de små virksomheders brillen, er det en forringelse, ser man

på det med lønmodtagernes brillen, er det en forringelse, men ser man med de store virksomheders brillen, så er det da en klar forbedring.

Så jeg synes da, at de store virksomheder i Danmark skal klappe i deres små hænder, og samtidig kan lønmodtagerne og de små virksomheder ærgre sig over, at vi har fået en borgerlig regering.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige til hr. Aage Frandsen, at jeg er ret imponeret over, at hr. Aage Frandsen kunne høre et eller andet på mit svar til hr. Frank Jensen, for jeg har rent faktisk ikke haft lejlighed til at svare hr. Frank Jensen endnu, men o.k. lad nu det være. Måske var det af hr. Frank Jensens spørgsmål, at hr. Aage Frandsen udledte et eller andet, hvad ved jeg.

Kl. 19.00

Men lad mig så svare hr. Frank Jensen: Med hensyn til høringssvarene må vi se på det i form af selve udvalgsbehandlingen.

Så må jeg tilstå, at det står mig en anelse uklart, hvad hr. Frank Jensen rent faktisk mente, selv efter hr. Aage Frandsens fortolkning af hr. Frank Jensens bemærkninger, men jeg kan dog understrege, at vi selvfølgelig er parate til at diskutere, også med Socialdemokratiet, men jeg vil blot understrege, at selve lovgivningen, sådan som den er formuleret, altså med de her styringsredskaber, som skal indgå, ligger helt fast; det ønsker vi sådan set ikke at ændre på.

Så havde hr. Carsten Hansen en række betragtninger omkring, hvem der så ville kunne få efteruddannelser, og hvem der ikke ville kunne få: Det skal jeg under ingen omstændigheder gøre mig klog på, men det har ved flere lejligheder været nævnt, at arbejdsgiverne blev frataget et reelt medansvar for tilrettelæggelsen af efteruddannelsen rundt omkring på virksomhederne, i og med at man fjerner muligheden for at indføre et arbejdsgiverbidrag. Det er jeg lodret uenig i, for man skal huske på, at arbejdsgiverbidraget jo erstattes af en række styringsredskaber, hvor lige præcis arbejdsgiverne jo har et reelt medansvar.

Så spurgte fru Anne-Marie Meldgaard, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser den tidligere regering indførte brugerbetaling på. Der vil jeg blot henvise til den reform, der blev lavet i, jeg tror, det var 1995 eller 1996, hvor der blev indført en generel deltagerbetaling på voksen- og efteruddannelse. Derfor undrer det mig såre, at Social-

demokratiet kan have så principiel en modstand imod at have et styringsredskab i form af en deltagerbetaling, i og med at man tidligere selv har haft indført lige præcis en deltagerbetaling.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal prøve at udtrykke mig lidt mere klart, men taletiden er ganske kort her.

Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren: Når jeg siger »kollektivt aftalt«, så hænger det sammen med, at vi jo er glade for ministerens meget klare besvarelse, at det som udgangspunkt er arbejdsgiveren, der skal betale deltagerbetalingen, men så for at følge op på det, som hr. Aage Frandsen sagde, og det er vi faktisk meget enige med hr. Aage Frandsen i, er det så ikke sådan, at det alene er arbejdsgiveren, der bestemmer, hvem fra virksomheden der så har ret til at komme på efteruddannelse?

Hvis det er noget, der er aftalt overenskomst-mæssigt, og det var så derfor, jeg brugte udtrykket »kollektive aftaler«, så ville man altså på én og samme tid kunne imødekomme det, der er ministerens ønske, nemlig at få en betaling ind, som er arbejdsgiverbetalt, men til gengæld har den enkelte lønmodtager en rettighed, og det er den rettighed, som optager, tror jeg, både hr. Aage Frandsen og Socialdemokratiet.

Hvis vi kunne få ministerens tilsagn om, at der er en åbenhed fra regeringspartierne over for at gøre den kollektivt baseret, altså overenskomstbaseret, således at det er virksomheden, der selvfølgelig gennem sin uddannelsesplanlægning har det overordnede planlægningsansvar, men at også den enkelte medarbejder har en rettighed til at komme på uddannelse, så tror jeg faktisk, at vi kan bane vejen for, at vi kan komme i dialog med ministeren.

Carsten Hansen (S):

Jeg skal udtrykke min deltagelse i debatten som meget principiel med hensyn til spørgsmålet om brugerbetaling, jeg synes, at det er et meget principielt spørgsmål. Derfor vil jeg også gerne spørge ministeren, om ikke hun kan løfte sløret lidt for størrelsen af brugerbetalingen. Det ville være meget givtigt for debatten, og vi vil selvfølgelig få det afsløret senere, men det kunne være, at ministeren og regeringen allerede havde gjort sig nogle tanker om, hvor brugerbetalingen ligger henne, hvor stor den skal være på de enkelte kurser osv.

Det andet er, at ministeren ikke ville stå og gøre sig klog, og det er jo prisværdigt, men alligevel – hvis ikke en minister skulle gøre sig klog på et lovforslag, hvem søren skulle så gøre sig klog på det? Er det ikke ministerens lovforslag? Så jeg ser gerne, at ministeren gør sig klog på det, ministeren har fremlagt her, og beder hende om bl.a. at løfte sløret for størrelsen af brugerbetalingen.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Til hr. Carsten Hansen vil jeg gerne understrege, at det ikke var et spørgsmål om at gøre sig klog på lovforslaget, det var et spørgsmål om at gøre sig klog på vegne af virksomhedernes prioritering, og det vil jeg gerne afstå fra at gøre. Det var i den forbindelse, jeg brugte ordvalget om at gøre mig klog på.

Kl. 19.05

Med hensyn til deltagerbetaling og hvilken størrelse og hvilket omfang vil jeg blot understrege, at det selv ved indførelse af deltagerbetaling, som jeg gerne ser kunne være differentieret, alt efter hvilke uddannelser der nu er tale om, fortsat vil være sådan, at det er staten, der finansierer langt hovedparten af udgifterne til voksen- og efteruddannelse. Sådan vil det fortsat være.

Så jeg vil blot sige til hr. Frank Jensen, at jeg ikke på nogen måde ønsker at blande mig i overenskomster og i, hvad arbejdsmarkedets parter aftaler sig til rette om under overenskomstforhandlinger. Det ønsker jeg under ingen omstændigheder. Så jeg vil blot henholde mig til, hvad der er lovforslagets kerne, nemlig muligheden for i denne her sammenhæng at indføre en deltagerbetaling.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Der står i lovforslaget, at ministeren kan indføre brugerbetaling, og at det er ministerens ret. Vi ved ikke noget som helst om, hvad ministeren kan finde på at gøre. Høj eller lav brugerbetaling, til hvem, om den er afhængig af uddannelsesart eller de pågældendes forudgående uddannelse, vi ved ingenting.

Det er så der, jeg spørger, om det er noget, man kan tale med ministeren om. Kan vi give ministeren gode råd? Hvorved ministeren jo, hvis man modtager rådet og laver en aftale, også må finde sig i, at det jo så ikke er noget, man kan lave om sådan lige hver eneste dag. Og det vil sige, at finansministerens mulighed for at sige til

undervisningsministeren, at nu sætter du den afgift op, selvfølgelig bliver mindre.

Men jeg vil gerne spørge: Er det noget, der er til debat overhovedet, eller er det bare, som det er, og så slut, færdig, og så kan man lige så godt gå til tredje behandling ret hurtigt? Jeg vil altså gerne lige høre, om det er noget, man kan tale om, eller det er noget, man ikke kan tale om. Ordet »tale om« betyder ikke bare, at man snakker. Det betyder dialog med henblik på at blive enig om et eller andet, der er fornuftigt.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Se, nu blev jeg klogere på, hvad ministeren ikke var så klog på. Det er i hvert fald da ikke så ringe.

Det, ministeren siger, er, at hun ikke vil gøre sig klog på virksomhedernes prioriteringer. Det er jo også svært at spå, især om fremtiden, som Robert Storm Petersen sagde. Men ministeren gør sig alligevel så klog, at hun siger, at de skal være differentierede. Det, jeg godt kunne tænke mig at høre om, er, hvor differentierede de kunne være. Hvordan forestiller ministeren sig dem differentierede?

Jeg kunne også godt tænke mig at vide: Hvad er det samlede provenu? Nu går vi ikke ind i den enkelte uddannelse, men hvad er det for et provenu, man agter at få fra brugerbetalingen? Er det 50 mio. kr. eller 100 mio. kr. eller 300 mio. kr., eller hvad taler vi om her? Det kunne være ganske interessant at få at vide.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 79: Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og ophævelse af lov om daghøjskoler m.v. og lov om den fri ungdomsuddannelse samt ændring af lov om refusion af udgifter til uddannelse i forbindelse med aktivering m.m. samt ændring af forskellige love. (Reform for daghøjskolerne, ændrede tilskudsregler for folkeoplysning, betaling for aktiverede i uddannelse, afvikling af den fri ungdomsuddannelse m.v.).

Af undervisningsministeren (Helge Sander, fg.). (Fremsat 30/1 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Venstre ser dette lovforslag som et klart forenklingforslag med fokus på decentralisering til kommunerne. Samtidig giver loven mulighed for at rydde op i statens detailstyring af området, der oftest bør tilpasses lokalt.

Som det nok er alle bekendt, er Venstre jo et parti, der ønsker, at beslutningerne skal tages i yderste bæredygtige led og med så lidt detailstyring som muligt, hvorfor lovforslaget selvfølgelig er vand på vores mølle.

Lovforslaget indeholder fire hovedelementer, som jeg kort vil knytte nogle kommentarer til.

Venstre har længe ønsket en oprydning i den regeljungle, der i dag regulerer daghøjskolerne med et meget bureaukratisk system. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, bærer den eksisterende lov for daghøjskoler præg af lappeløsninger og en voldsom central detailstyring, der står i modsætning til skolernes aktivitetsomfang, til skolernes målgruppe i øvrigt, og hvor der ikke er sammenhæng mellem finansiering og styring.

Samtidig har vi ønsket at få sat fokus på daghøjskolernes muligheder for fast lokal forankring, således at det i langt højere grad er muligt at samtænke daghøjskolerne med den øvrige aktivering i den enkelte kommune og samtidig stille lokalt tilpassede kvalitetskrav.

Overførsel af daghøjskolerne til kommunal styring vil desuden sikre, at der kan ses på dag-